

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2015CC613

Zaaknummer Klachtencommissie 2013W1102

datum uitspraak 16/02/2016

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: verzoeker,

bijgestaan door: mr. G.M.J. van Oijen, juridisch adviseur,

te voldoen door:

het Aartsbisdom Utrecht,

gevestigd te Utrecht,

hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 26 maart 2015, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 9 december 2014 met zaaknummer 2013W1102, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 15 december 2014, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 25 juni 2015 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd bij brief van 4 november 2015. Verweerder heeft bij brief van 11 november 2015 gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoeker was tien jaar oud toen hij tijdens koffiedrinken in de sacristie in contact kwam met [burgerlijke naam] (hierna: [aangeklaagde]), die als pastoor in de [naam parochie] in [plaats] werkzaam was. Op uitnodiging van [aangeklaagde] heeft verzoeker meegeholpen met het versieren van de kerk voor de kerstperiode. Bij die gelegenheid nodigde [aangeklaagde] verzoeker uit om bij [aangeklaagde] thuis te computeren. Hij is vervolgens met een vriendje naar het huis van [aangeklaagde] gegaan om op de computer te spelen. De eerste keren vond er niets afwijkends plaats. Maar op een keer begon [aangeklaagde] met zijn ontblote bovenlijf tegen het ontblote bovenlijf van verzoeker te wrijven. Ook heeft [aangeklaagde] verzoeker onder zijn kleding aan zijn geslachtsdeel betast. Dit heeft zich nadien nog ongeveer 15 tot 20 keer herhaald. Naast het betasten wreef [aangeklaagde] vanaf een bepaald moment ook met zijn bebaarde gezicht langs verzoekers gezicht en nek. Het gebeurde dikwijls dat [aangeklaagde] daarbij ook hijgde. Ook dit heeft circa 15 tot 20 keer plaatsgevonden. Verzoeker is eenmaal door [aangeklaagde] overrompeld. Dat gebeurde toen verzoeker had moeten plaatsnemen in het groene busje van [aangeklaagde] voor een tochtje: achterin het busje lag een matras en voor de raampjes hingen gordijntjes. Verzoeker zat achterin het busje op de matras. Toen [aangeklaagde] was aangekomen bij een kasteel (kasteel [naam kasteel]) heeft hij de achterdeuren van het busje geopend en verzoeker overrompeld. [aangeklaagde] is met zijn tong binnengedrongen in de mond van verzoeker en heeft met zijn erectie tegen verzoeker aangereden. [aangeklaagde] heeft verzoeker toen anaal gepenetreerd (verkracht) ondanks het feit dat verzoeker hard 'nee' riep. Het hierboven beschreven seksueel misbruik vond plaats in de periode [jaartal-jaartal]. Verzoeker was bij aanvang van het seksueel misbruik elf jaar oud.

[aangeklaagde] is in [jaartal] uit de klerikale staat weggezonden en veroordeeld tot een gevangenisstraf en TBS.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie zoals vermeld onder 1.1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker. In voornoemd advies is de klacht van verzoeker gegrond is verklaard. Dit advies is voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de jonge leeftijd van elf jaar.
- Het misbruik heeft plaatsgevonden in de periode [jaartal-jaartal].
- Het misbruik bestond uit betasting van verzoekers intieme delen, een gedwongen tongzoen, aanrijden met erectie tegen verzoeker, ongepast en onzedelijke intimiteiten door met het bebaarde gezicht tegen verzoekers gezicht en nek te wrijven en met ontblote bovenlijven tegen elkaar te wrijven, eenmalig verkrachten van verzoeker.
- Het misbruik heeft regelmatig (zie onder 2) plaatsgevonden.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Van Oijen voornoemd bij brief van 4 november 2015 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Verzoeker is door het hem aangedane seksueel misbruik beschadigd geraakt. Hij heeft de Mavo weten af te ronden en diverse baantjes gehad, maar deze waren steeds van korte duur. Door het steeds moeten opzoeken van nieuwe dynamiek - als vlucht om gedachten aan het seksueel misbruik te ontlopen - , lukte het verzoeker nooit om ergens langdurig werkzaam te zijn en promotie te maken. Ook is hij veelvuldig uitgevallen voor het werk en heeft hij langdurig (tot op heden) in de ziektewet gezeten wegens seksueel misbruik gerelateerde psychische problematiek.

In de hypothetische situatie dat hij niet seksueel zou zijn misbruikt, zou hij wel hebben doorgestudeerd en op Hbo-niveau als [beroep] of [beroep] werkzaam zijn geweest. Hij had dan aanzienlijke hogere inkomsten kunnen genereren dan thans het geval is (geweest). Dat verzoeker het in beginsel in zich had (heeft) om op Hbo-niveau opleidingen te kunnen doen, blijkt uit een recent door verzoeker gemaakte IQ-test en ook uit een intakeverslag (afkickkliniek [naam kliniek]) waaruit blijkt dat verzoeker heeft vermeld dat zijn lagere school hem een VWO-advies had gegeven maar dat hij op verzoek van zijn ouders naar de Mavo is gegaan. Ook heeft hij voor meer dan €1.500,- kosten gemaakt in verband met door hem ondergane behandelingen.

Naast vermogensschade kampt verzoeker ook met een veelheid aan psychische problemen: hij heeft een alcoholprobleem ontwikkeld om zijn emoties te onderdrukken, heeft een angst- en paniekstoornis, heeft slaapproblemen en ervaart wantrouwen tegen over andere mensen (in het bijzonder ten opzichte van mannen met baarden). Daardoor heeft hij moeite met het onderhouden van echte vriendschappen; wantrouwen belet hem daarin. Ook is sprake van een posttraumatisch stressstoornis.

De totale vermogensschade vermeerderd met een bedrag aan smartengeld overschrijdt het maximaal te adviseren compensatiebedrag. Daarom maakt verzoeker aanspraak op de maximaal te adviseren compensatie voor zowel materiele als immateriële schadevergoeding.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 11 november 2015 verklaard af te zien van het geven van een inhoudelijk oordeel over de door verzoeker gestelde vermogensschade en het causaal verband met het haar aangedaan seksueel misbruik.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Uit de door verzoeker overgelegde stukken (waaronder de werkaantekeningen van GGZ-behandelaren in de jaren [jaartal-jaartal]; de GGZ-brief van [naam] (psycholoog) en [naam] (GZ-psycholoog/psychotherapeut) uit [jaartal] aan de huisarts en de bedrijfsarts (n.a.v. een onderzoek dat op [datum] heeft plaatsgevonden); en de GGZ-brief d.d. [datum] van [naam] (psychiater) en [naam] (psycholoog) aan de huisarts van verzoeker), zijn de navolgende feiten te destilleren.

Verzoeker kampt reeds lang (vanaf zijn tienerjaren) met angst- en obsessieve klachten (dwanghandelingen), paniekaanvallen, gevoelens van somberheid, concentratieproblemen en doorslaapproblemen alsmede hypersomnia en herbelevingen aan het seksueel misbruik. Er is sprake van een posttraumatische stressstoornis in remissie. Ook heeft hij in zijn leven herhaaldelijk periodes gekend waarin hij bovenmatig alcohol dronk ter verdringing van gedachten en emoties. Verzoeker is eveneens jarenlang bij diverse psychologen en psychiaters onder behandeling geweest en heeft een specifieke behandeling ondergaan om zijn alcoholverslaving te reguleren.

Uit de hiervoor bedoelde stukken blijkt onmiskenbaar dat het seksueel misbruik dat hem in zijn jeugd is aangedaan onderliggend één van de oorzaken of dé oorzaak is van zijn voortdurende psychische problematiek. Exemplarisch voor het beeld dat uit al de overgelegde medische stukken naar voren komt, is de navolgende passage uit de brief van [naam] en [naam], die luidt: *“De belangrijkste luxerende factor lijkt het besef te zijn dat hem niet lukt het seksueel misbruik op 12-15 jarige leeftijd te vergeten.”* Het komt de Compensatiecommissie aannemelijk voor dat de aan het seksueel misbruik gerelateerde psychische problematiek een sterk verstorende invloed heeft gehad en heeft op verzoekers vermogen om met werkdruk en relatiestress om te gaan en om uiteindelijk een stabiele loopbaan te ontwikkelen. Verzoeker heeft -zo blijkt uit de overgelegde brieven en aantekeningen- meerdere malen langdurig aanspraak moeten maken op een ziektebewijstuitkering. Alhoewel een verzekeringsgeneeskundig en arbeidsdeskundig rapport niet is overgelegd, kan -aldus de Compensatiecommissie- op basis van de overvloedig aanwezige medische stukken gevoegelijk worden aangenomen dat het herhaaldelijk uitvallen voor het werk zijn oorzaak vindt in dan wel in ieder geval samenhangt met het onderhavige traumatische seksueel misbruikverleden. De daardoor geleden vermogensschade dient (met inachtneming van de hierna vermelde overwegingen over de hoogte van de geleden vermogensschade) voor vergoeding in aanmerking te komen.

4.6 Anders dan verzoeker betoogt, acht de Compensatiecommissie evenwel niet, althans voldoende aannemelijk geworden dat verzoeker in de hypothetische situatie zonder seksueel misbruik een Hbo-opleiding zou hebben afgerond en op dat niveau werkzaam zou zijn geweest. Een eigenhandig op internet afgenomen IQ-test en een verklaring van psycholoog die noteert wat verzoeker heeft verteld over een beweerdelijk VWO-advies na de lagere school, is daarvoor naar het oordeel van de Compensatiecommissie onvoldoende. Daarmee wenst de Compensatiecommissie niet gezegd te hebben dat niet aangenomen kan worden dat verzoeker een goede leerling was die heel wat in zijn mars had.

Voor de bepaling van de hoogte van de vermogensschade overweegt de Compensatiecommissie voorts dat er aanknopingspunten zijn dat verzoeker, die gelet op zijn leeftijd nog vele jaren maatschappelijk actief kan zijn in een baan, zich herstelt en op enig moment wel in staat zal zijn om op enigerlei wijze zelfstandig in een inkomen te voorzien. De posttraumatische stressstoornis is in remissie en verzoeker is onder behandeling. Dit brengt de Compensatiecommissie er toe de gestelde vermogensschade alleen gedeeltelijk voor vergoeding in aanmerking te laten komen. Nu deze niet precies valt te berekenen, zal de Compensatiecommissie deze schattenderwijze bepalen.

4.7 Daarnaast kan verzoeker uiteraard aanspraak kan maken op een aanzienlijke vergoeding wegens geleden immateriële schade (smartengeld). Er is sprake geweest van langdurig en ernstig seksueel misbruik dat verzoeker frequent en jarenlang is aangedaan en dat als ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’ heeft te gelden. Duidelijk is dat het seksueel misbruik van grote invloed is geweest op verzoekers welzijn en functioneren en een bron is (geweest) van veel verdriet waardoor het leven van verzoeker voor een deel tot een worsteling is geworden. Verzoeker ervaart ook bij het aangaan en onderhouden van intieme relaties de gevolgen van hetgeen hem is aangedaan. Hij heeft tot op heden moeite om zijn naasten te vertellen wat hem is overkomen, hetgeen heeft geleid tot onbegrip en periodes van weinig tot geen contact met zijn naasten.

Ambtshalve is het de Compensatiecommissie bekend dat reeds in [jaartal] diverse maatregelen tegen [aangeklaagde] zijn getroffen wegens diens met minderjarige jongens gepleegde ontuchtige handelingen teneinde herhaling daarvan te voorkomen. [aangeklaagde] is door een ander Bisdom uit een eerdere pastorale functie geschorst, in intensieve psychotherapie

geweest en vervolgens werkzaam geweest in een functie als [functie], omdat daarbinnen geen contact met kinderen mogelijk was. Het feit dat [aangeklaagde] kennelijk in latere jaren die hier aan de orde zijn, te weten [jaartal-jaartal], toch weer is aangesteld als pastoor, waardoor seksueel misbruik zich opnieuw kon voordoen, is voor verzoeker des te bitterder. Of en in hoeverre dit te wijten is aan een gebrek aan communicatie tussen verweerder en een ander Bisdom kan de Compensatiecommissie niet vaststellen. Wel is vast te stellen dat de genomen maatregelen (met de kennis van achteraf) onvoldoende zijn gebleken. Deze omstandigheid is voor verzoeker in psychisch opzicht extra belastend en verzwarend, hetgeen de Compensatiecommissie tot uitdrukking brengt in de bepaling van de hoogte van het te adviseren smartengeld.

De toekenning van compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.8 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €80.000,- voor zowel materiële als immateriële schade geadviseerd dient te worden.

4.9 Verzoeker heeft twee nota's inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie.

Het gaat allereerst op een nota van €838,82 (afkomstig van het advocatenkantoor waar mr. Van Oijen tot voor kort werkzaam was, Van Iersel Luchtman NV) en een nota van €1.189,56 (afkomstig van mr. Van Oijen zelf). De Compensatiecommissie is van oordeel dat beide nota's integraal voor vergoeding in aanmerking komen.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- (i) aan verzoeker een bedrag van €80.000,-- te betalen, alsmede
- (ii) aan de juridisch adviseur van verzoeker ter zake van kosten van rechtsbijstand
-een bedrag van €838,82 inclusief kantoorkosten en BTW te betalen (over te maken op het rekeningnummer aan het voormalig advocatenkantoor waar mr. Van Oijen werkzaam was (Van Iersel Luchtman NV)), alsmede
-een bedrag van €1.189,56 inclusief kantoorkosten en BTW te betalen aan mr. Van Oijen (over te maken op het rekeningnummer ten name van mr. Van Oijen zelf).

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. J. M. van de L. (plaatsvervangend voorzitter), mr. B. H., en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S-van C., griffier, op 16/02/2016 en is ondertekend door de plaatsvervangend voorzitter.

plaatsvervangend voorzitter